

Program realizacji doradztwa zawodowego dla Branżowej Szkoły I Stopnia w Olsztynku na rok szkolny 2025/2026

WSTĘP

Program realizacji doradztwa zawodowego dla Branżowej Szkoły I Stopnia w Olsztynku obejmuje celowe, uporządkowane i wzajemnie powiązane działania związane z doradztwem zawodowym realizowanym w szkole, podlegające wewnętrznej ewaluacji. Dla działań tych – zaplanowanych na rok szkolny 2025/2026 – zostają określone adresaci, realizatorzy oraz partnerzy.

Program realizacji doradztwa zawodowego został opracowany w oparciu o Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego i zawiera:

- I. Podstawy prawne**
- II. Założenia ogólne i diagnozę**
- III. Cel ogólny doradztwa zawodowego**
- IV. Treści programowe oraz efekty realizacji programu**
- V. Realizacja programu**
- VI. Ewaluacja programu**

I. PODSTAWY PRAWNE:

Prowadzenie działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole/placówce regulują:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. 2017 poz.59)
- Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2017 poz. 1591 ze zmianami 2018 poz. 1647)
- Rozporządzenie MEN z dnia 20 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. 2019 poz. 325)
- Rozporządzenie MEN z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. 2017 poz.703)
- Rozporządzenie MEN z dnia 3 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz. U. 2018 poz. 1601).

II. ZAŁOŻENIA OGÓLNE PROGRAMU

Program realizacji doradztwa zawodowego został opracowany w oparciu o Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego. Przygotowując niniejszy Program, uwzględniono:

- ✓ Wyniki ankiety ewaluacyjnej przeprowadzonej w klasie III BSIS w czerwcu tego roku;
- ✓ Diagnozę zapotrzebowania uczniów i rodziców na informacje edukacyjne i zawodowe w celu wsparcia uczniów w planowaniu dalszej edukacji i kariery zawodowej. Diagnozę przeprowadzono wśród uczniów i rodziców klas I, II i III we wrześniu tego roku.

W procesie tym zastosowano następujące techniki i narzędzia badawcze: ankietę dla uczniów,

Wnioski i rekomendacje wynikające z diagnozy przeprowadzonej wśród uczniów:

Badania były przeprowadzone we wrześniu w tym roku szkolnym. W badaniach w Szkole Branżowej I stopnia wzięło udział 70 uczniów:

kl. I – 24 uczniów

kl. II – 26 uczniów

kl. III – 20 uczniów

- Tylko 33 % uczniów jest zainteresowana rzetelną informacją edukacyjno – zawodową.
- Tylko 19 % uczniów chce uczestniczyć w zajęciach dotyczących planowania kariery edukacyjno-zawodowej na terenie szkoły. 30% nie ma zdania na ten temat. Połowa 51% uczniów nie chce w nich uczestniczyć.
- 24 uczniów (34%) uważa, że w szkole są realizowane działania z zakresu doradztwa zawodowego. Połowa uczniów (51%) nie ma zdania na ten temat, a 14% uczniów uważa, że takie zajęcia nie są prowadzone.
- Za najbardziej przydatne z działań z zakresu doradztwa zawodowego uczniowie uważają zajęcia wycieczki do zakładów pracy (46 uczniów) oraz zajęcia warsztatowe w grupach (31 uczniów). Potem uczniowie wymieniają spotkania z przedstawicielami różnych zawodów (27 uczniów) oraz wizyty w Biurach Karier, Urzędach Pracy (22 uczniów). Uczestniczyć w Targach Pracy chciałoby 18 uczniów. 14 uczniów zaznaczyło Indywidualne konsultacje z doradcą zawodowym/pedagogiem szkolnym. Najmniej uczniowie zainteresowani są wykładami i prelekcjami (6 uczniów).
- Za najbardziej pomocne w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej uczniowie uważają lekcje prowadzone przez wychowawcę (46 uczniów), lekcje przedmiotowe (36 uczniów) oraz lekcje prowadzone przez pedagoga szkolnego (26 uczniów) i indywidualne konsultacje (24 uczniów) Za mniej przydatne uważają indywidualne konsultacje (24 uczniów) oraz zajęcia pozalekcyjne (19 uczniów).
- Tylko 20% uczniów uważa istnienie w szkole Szkolnego Punktu Informacji i Kariery Zawodowej (SPINKI) za przydatne. Ponad połowa (51%) nie wie, a aż 29% uczniów uważa jego istnienie za nieprzydatne.
- Za najbardziej interesujące obszary dotyczące planowania kariery edukacyjno-zawodowej uczniowie uważają: poznanie własnych zainteresowań, uzdolnień, umiejętności i predyspozycji zawodowych (35 uczniów); poznanie własnych mocnych i słabych stron (33 uczniów); poznanie rynku pracy, aktualnych trendów i możliwości zatrudnienia (25 uczniów). W równym stopniu uczniowie uznali za interesujące: poznanie świata zawodów (23 uczniów); poznanie własnej motywacji, charakteru, cech osobowości (23 uczniów) oraz planowanie własnego rozwoju (23 uczniów). Najmniej interesujące dla uczniów okazało się poznanie prawa pracy (18 uczniów) oraz poznanie drogi kształcenia dla zawodów oraz oferty edukacyjnej i szkoleniowej (16 uczniów).
- Wśród umiejętności jakie chcieliby nabyć uczniowie w ramach doradztwa zawodowego, najwięcej z nich wymienia umiejętności: komunikacji (51 uczniów), rozwiązywania konfliktów (34 uczniów) radzenia sobie ze stresem (33 uczniów) oraz prowadzenia negocjacji (22 uczniów) . Najmniej uczniów zainteresowanych jest pisaniem listu motywacyjnego i przygotowaniem do rozmowy kwalifikacyjnej (22 uczniów) i autoprezentacją (15 uczniów).
- Przy wyborze szkoły ponadpodstawowej najwięcej uczniów (26 uczniów) kierowała się odległością od miejsca zamieszkania oraz kierunkiem kształcenia który odpowiadał ich zainteresowaniom (24 uczniów). Ważna była też dla uczniów opinia kolegów (15 uczniów). Najmniej uczniów przy

wyborze szkoły kierowała się prestiżem i renomą szkoły (3 uczniów) oraz wyposażeniem szkoły w nowoczesne urządzenia dydaktyczne (3 uczniów).

- 31% uczniów wie, co chce robić po ukończeniu szkoły. Dla 24% najtrudniejsze przy planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej było wybranie zawodu. Sporo uczniów nie wie, co jest dla nich najtrudniejsze przy planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej. 14% zaznaczyło niezgodność swoich zainteresowań z zapotrzebowaniem na rynku pracy.

Rekomendacje:

1. Zachęcać uczniów do udziału w działaniach z zakresu doradztwa zawodowego;
2. Organizować dla uczniów wizyty w zakładach pracy w ramach przedmiotów zawodowych;
3. W Programie realizacji doradztwa zawodowego i w planach pracy wychowawców klas uwzględnić tematy dotyczące umiejętności jakie chcieliby nabyć: radzenia sobie ze stresem; porozumiewania się; rozwiązywania konfliktów; prowadzenia negocjacji; pisania listu motywacyjnego, CV, przygotowania do rozmowy kwalifikacyjnej; autoprezentacji oraz tematy pomocne ich zdaniem w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej: poznanie własnych mocnych i słabych stron, poznanie własnych zainteresowań uzdolnień, umiejętności i predyspozycji zawodowych oraz poznanie własnej motywacji, charakteru, cech osobowości, uwzględniając zajęcia warsztatowe w grupach.
4. Rozpowszechnić wśród uczniów **Szkolny Punkt Informacji i Kariery (SPINKI)**.

✓ ***Wnioski i rekomendacje wynikające z diagnozy przeprowadzonej wśród rodziców:***

W badaniach wzięło udział 16 rodziców.

Klasa I - 13% (2 rodziców)

Klasa II – 31% (5 rodziców)

Klasa III – 56% (9 rodziców)

- Ponad połowa rodziców ma wiedzę o realizowaniu w szkole działań z zakresu doradztwa zawodowego, 19% nie wie, czy w szkole są realizowane działania w tym obszarze.
- Tylko 2 rodziców bardzo dobrze orientuje się, czym zajmuje się doradca zawodowy w szkole, natomiast 5 rodziców określa swoją wiedzę na temat pracy doradcy bardzo nisko, tj. w skali od 1-5 na 1.
- 69% rodziców twierdzi, że posiada wystarczającą wiedzę na temat umiejętności, preferowanych wartości, zdolności, zainteresowań, mocnych i słabych stron swoich dzieci.
- 81% rodziców opowiada swoim dzieciom o wykonywanej pracy
- 94% rodziców rozmawia ze swoimi dziećmi o wyborze dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej.
- 90% rodziców zna plany edukacyjno-zawodowe swojego dziecka po ukończeniu szkoły ponadpodstawowej.
- W tym roku żaden rodzic nie zadeklarował, że jego dziecko chce pracować poza granicami kraju. Podczas gdy w ubiegłym roku 7 rodziców zaznaczyło tę odpowiedź.
- Wg rodziców najwięcej uczniów planuje uczyć się w szkole branżowej II stopnia.
- Rodzice nie zadeklarowali chęci opowiedzenia uczniom naszej szkoły o specyfice zawodu/stanowiska, na którym pracuje.
- 29 % rodziców oczekuje od osoby zajmującej się doradztwem zawodowym w szkole grupowych spotkań informacyjnych, zaś 47 % rodziców twierdzi, że nie potrzebuje żadnej pomocy.
- Za najbardziej przydatne z działań z zakresu doradztwa zawodowego rodzice uważają zajęcia warsztatowe, wycieczki do zakładów pracy, wizyty w Biurach Karier, Urzędach Pracy oraz udział młodzieży w Targach Pracy.

- Za najbardziej pomocne w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej ich dziecka rodzice uważają zajęcia prowadzone przez wychowawcę. Najmniej przydatne ich zdaniem są indywidualne konsultacje.
- Za najbardziej interesujące obszary dotyczące planowania kariery edukacyjno-zawodowej rodzice uważają: poznanie mocnych i słabych stron; poznanie zainteresowań, uzdolnień, umiejętności i predyspozycji zawodowych; poznanie motywacji, charakteru i cech osobowości oraz poznanie świata zawodów. Najmniej interesujące: poznanie drogi kształcenia oraz oferty edukacyjnej i szkoleniowej różnych przedmiotów edukacyjnych.
- Najważniejszym czynnikiem, który zdaniem rodziców miał wpływ na wybór szkoły przez ich dziecko był kierunek kształcenia, który odpowiadał jego zainteresowaniom oraz możliwość zatrudnienia i odległość od miejsca zamieszkania.

Rekomendacje:

- Informować rodziców na spotkaniach z rodzicami oraz przez dziennik elektroniczny o działaniach w szkole z zakresu doradztwa zawodowego;
- Rozpowszechnić wśród rodziców istnienie w szkole SPINKI, gdzie również rodzice mają możliwość konsultacji indywidualnych z pedagogiem;
- W programie realizacji doradztwa zawodowego uwzględnić wymienione przez rodziców działania z zakresu doradztwa zawodowego najbardziej przydatne dla ich dzieci: wycieczki do zakładów pracy, zajęcia warsztatowe, wizyty w Biurach Karier i Urzędach Pracy oraz udział młodzieży w Targach Pracy;
- W programie realizacji doradztwa zawodowego uwzględnić wymienione przez rodziców obszary pomocne ich zdaniem w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej, przede wszystkim poznanie mocnych i słabych stron; poznanie zainteresowań, uzdolnień, umiejętności i predyspozycji zawodowych; poznanie motywacji, charakteru, cech osobowości; poznanie świata zawodów.
- Zachęcać rodziców do brania udziału w diagnozie w obszarze doradztwa zawodowego.

Program obejmuje treści i działania, które realizowane będą w ramach:

- zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 109 ust. 1 pkt. 7,
- zajęć prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej (zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia),
- przedsięwzięć i różnorodnych form wsparcia udzielanych uczniom w szkole/placówce przez kadrę pedagogiczną podczas bieżącej pracy, w tym także w formie wycieczek zawodoznawczych, czy też na zajęciach z nauczycielem wychowawcą.

Przewidziane w programie działania związane z doradztwem zawodowym są powiązane z treściami kształcenia, co umożliwi uczniom dostrzeganie związków pomiędzy tym, czego się uczą i jak rozwijają swoje kompetencje , a swoją dalszą edukacją i karierą zawodową.

III. CEL OGÓLNY DORADZTWA ZAWODOWEGO

Działania w zakresie doradztwa zawodowego **w szkołach ponadpodstawowych** mają na celu wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku prac.

Celem ogólnym doradztwa zawodowego **w branżowych szkołach** jest przygotowanie uczniów do świadomego i samodzielnego planowania kariery oraz podejmowania i dokonywania zmian decyzji

edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających poznawanie własnych zasobów oraz analizę informacji na temat rynku pracy i systemu edukacji.

IV. TREŚCI PROGRAMOWE ORAZ CELE SZCZEGÓŁOWE

W programie znajdują się cztery obszary celów szczegółowych, które wyznaczają treści programowe doradztwa zawodowego:

- 1. Poznawanie własnych zasobów** - Poznanie siebie, min. Zainteresowań, zdolności uzdolnień, mocnych stron i słabych stron, jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności, postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia;
- 2. Świat zawodów i rynek pracy**, min.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po rynku pracy.
- 3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie**, min.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie
- 4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno- zawodowych**, min. planowanie ścieżki edukacyjnej zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery.

Cele szczegółowe programu:

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW –uczeń:

- 1.1.** sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);
- 1.2.** określa obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego;
- 1.3.** określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.4.** rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.5.** analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6.** określa własny system wartości (w tym wartości związane z pracą etyką zawodową).

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY – uczeń:

- 2.1.** analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowymi i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów zawodowych;
- 2.2.** określa zawody i stanowiska pracy, dla których bazą są jego kwalifikacje, z uwzględnieniem zawodów przyszłości i zapotrzebowania na rynku pracy;
- 2.3.** porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą w obszarze, w którym się kształci oraz analizuje podstawy prawa pracy – w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;
- 2.4.** konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;

2.5. określa znaczenie i wskazuje możliwości stażu zawodowego lub zatrudnienia z wykorzystaniem dostępnych form aktywizacji zawodowej;

2.6. sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;

2.7. przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;

2.8. charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej;

2.9. charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje na rynku pracy.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE – uczeń:

3.1. korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego formalnego, pozaformalnego i nieformalnego;

3.2. analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania nowych kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;

3.3. określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym;

3.4. analizuje możliwości kontynuowania dalszej nauki.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH - uczeń:

4.1. ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;

4.2. sporządza IPD –planuje różne warianty ścieżek edukacyjno – zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji nt. rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji;

4.3. dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi.

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu doradztwa zawodowego są spójne z celami kształcenia ogólnego i kształcenia w zawodach w szkołach branżowych. Dlatego będzie on realizowany zarówno podczas zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, zajęciach z wychowawcą, lekcjach przedmiotowych oraz dodatkowych zajęciach edukacyjnych i innych zajęciach wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu – w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Efekty realizacji programu

- Uzyskanie przez uczniów dostępu do wsparcia z zakresu doradztwa zawodowego;
- Wsparcie
- rodziców w związku z udzielaniem przez nich pomocy w podejmowaniu przez dzieci decyzji edukacyjno-zawodowych;
- Wzbogacenie oferty szkoły i jej promocję w obszarze działań z zakresu doradztwa zawodowego;
- Przejrzystość i ciągłość oddziaływań poprzez wskazanie osób działających na rzecz Wewnętrzznego Systemu Doradztwa Zawodowego oraz określanie zakresu ich odpowiedzialności.

Ponadto sprawnie funkcjonujący system doradztwa zawodowego, dzięki zaangażowaniu wszystkich nauczycieli, wychowawców, specjalistów w szkole oraz podmiotów współpracujących w zakresie wsparcia rozwoju zawodowego uczniów daje efekt synergii.

V. WARUNKI I SPOSOBY REALIZACJI

Określone w programie cele będą realizowane:

- Podczas grupowych zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, które są prowadzone przez nauczyciela posiadającego kwalifikacje w zakresie doradztwa zawodowego w wymiarze wynikającym z ramowych planów nauczania;
- Podczas zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej;
- Podczas wspomagania uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami prowadzonych przez nauczycieli i wychowawców m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad konsultacji prowadzonych przez specjalistów, wychowawców i nauczycieli;
- Podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole.

VI. REALIZACJA PROGRAMU

Program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego określa:

1. Działania związane z realizacją doradztwa zawodowego, w tym:

- tematykę działań,
- oddziały, których dotyczą działania,
- metody i formy działań z uwzględnieniem udziału rodziców w tych działaniach,
- terminy realizacji działań,
- osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań.

2. Podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji zadań z doradztwa.

VII. EWALUACJA PROGRAMU

Ewaluacja programu realizacji doradztwa zawodowego prowadzona jest w ramach Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów klas kończących dany etap edukacyjny. Ewaluacja przeprowadzana jest pod koniec roku szkolnego i obejmuje pozyskiwanie informacji od uczniów na temat przydatności realizowanych treści oraz ich planów edukacyjno-zawodowych. Wyniki ewaluacji służą doskonaleniu programu oraz dostosowaniu go do potrzeb uczniów i specyfiki szkoły. W procesie ewaluacji wykorzystuje się następujące techniki: analizę dokumentacji (raportów) oraz analizę ankiet przeprowadzonych wśród uczniów. Ewaluacja programu realizacji doradztwa zawodowego przeprowadzana jest corocznie i stanowi element ewaluacji Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.

Niniejszy program został opracowany przez osobę pełniącą obowiązki doradcy zawodowego – pedagoga szkolnego we współpracy z dyrektorem szkoły i został dostosowany do potrzeb i oczekiwań młodzieży.

Opracowała : Wioletta Płoska –koordynator WSDZ